Библиотека Матице српске

Електронске изложбе у 2014.

Библиотека Матице српске

Библиотека Матице српске приредила је 178 изложби у витринама. Од јануара 2011. године изложбе се презентују у електронском облику, у јавном каталогу Библиотеке. Електронски каталози изложби се трајно чувају на CD-у и доступни су у Библиотеци, а заједно са штампаним каталозима досад постављених изложби, и на сајту

www.bms.rs

Изложбе БМС у 2014. години

119. Два века Вукових књига (31. децембар 2013 – 23. јануар 2014)
220. Сто година Првог светског рата (23. јануар – 19. фебруар)
221. Михаил Јурјевич Љермонтов, 200 година од рођења (19. фебруар – 17. март)
222. Бранислав Нушић, 150 година од рођења (17. март – 22. април)
223. Вилијам Шекспир, 450 година од рођења (22. април – 28. мај)
224. Михај Аврамеску, 100 година од рођења (28. мај – 18. јун)
225. Драгиша Живковић, 100 година од рођења (18. јун – 9. јул)
226. Еде Сиглигети, 200 година од рођења (9 – 31. јул)
227. Марко Мурат, 150 година од рођења (31. јул – 28. август)
228. Јосиф Панчић, 200 година од рођења (28. август – 23. септембар)
229. Рихард Штраус, 150 година од рођења (23. септембар – 20. октобар)
230. Галилео Галилеј, 450 година од рођења (20. октобар – 12. новембар)
231. Михаило Лалић, 100 година од рођења (12. новембар – 4. децембар)
232. Тарас Григорович Шевченко, 200 година од рођења (4 – 26. децембар)

Библиотека Матице српске

ДРАГИША ЖИВКОВИЋ

(1914 - 2002)

Електронски каталог изложбе број 225

Нови Сад, 18. јун – 9. јул 2014.

Библиотека Матице српске

Библиотека Матице српске је на основу грађе из својих збирки приредила изложбу поводом сто година од рођења историчара и теоретичара књижевности Драгише Живковића.
Електронски каталог изложбе садржи попис дела и литературе са сигнатурама.

Драгиша Живковић
(1914 - 2002)

Аутори изложбе
Ивана Гргурић
Силвија Чамбер

Скенирање и обрада фотографија
Ивана Гргурић

Уредник
Селимир Радуловић

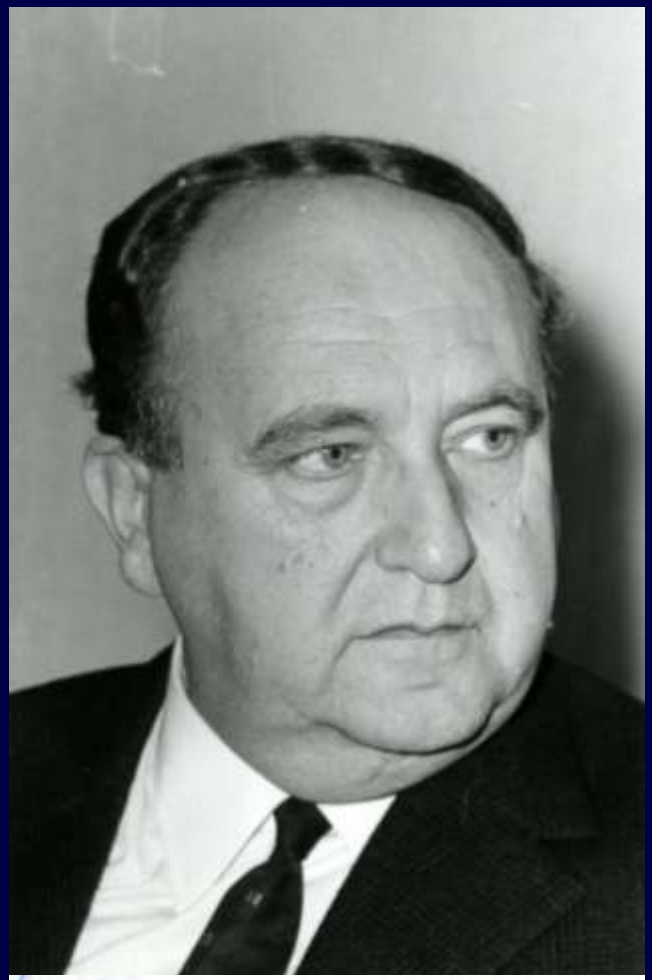

На уручењу Бранкове награде, 1963.
(РОМС) ССII-115

На Свечаној седници Матице српске, 1972.
(РОМС) CXCVI-217

На Другом скупу слависта, Матица српска 1972.
(РОМС) CXCIX-17

На скупу поводом јубилеја Јована Суботића,
Матица српска 1986.
(РОМС) СС-62

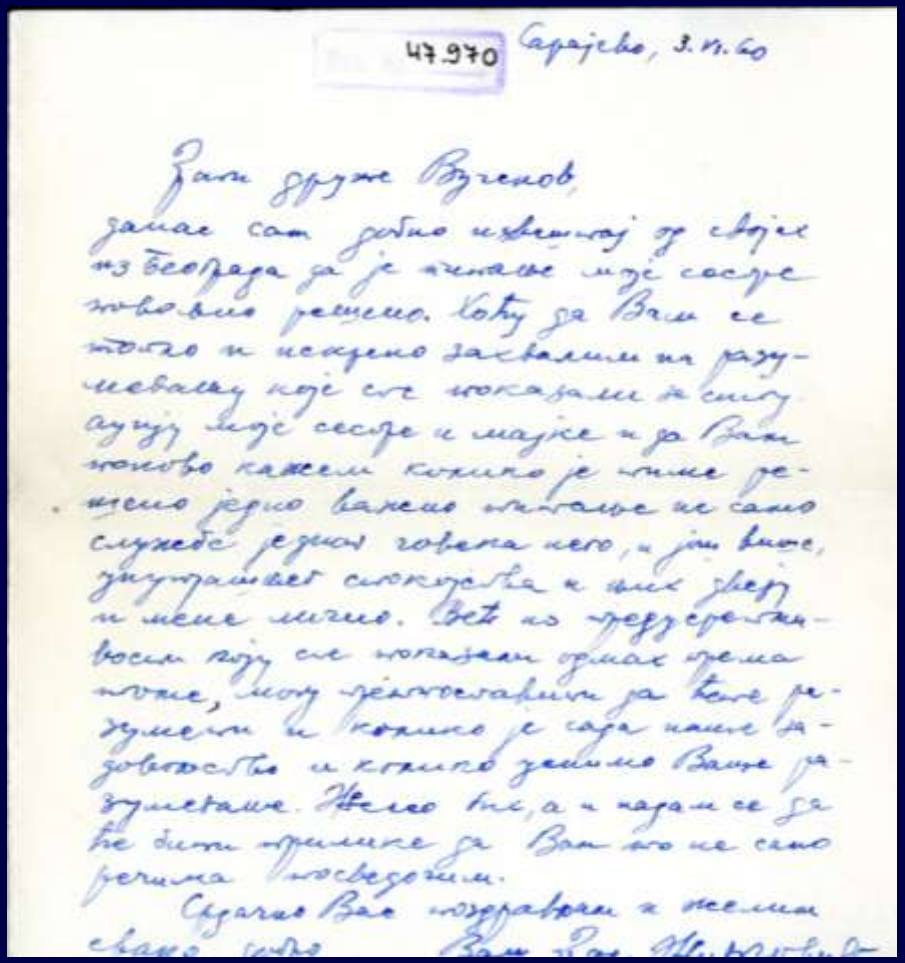
47.970 Сарајево, 3.VI.60

Драги друже Вученов,

јамас сам добио извештај од својих из Београда да је ћерка моје сестре живовиле решено. Хоћу да Вам се топло и искрено захвалим на разумевању које сте показали и спремности моје сестре и мајке и да Вам понови како је њихово решено једно важно питање не само породице једног човека него, и још више, двојица сиромашних и вик једне и моје мајке. Већ из преписке коју сте показали ствар је тако решена, мој ангажовање је сада нашег задовољства и колико желимо Ваше задовољство. Желео бих, а и надам се да ће бити прилике да Вам то не само речима посведочим.

Срдачно Вас поздрављам и желим

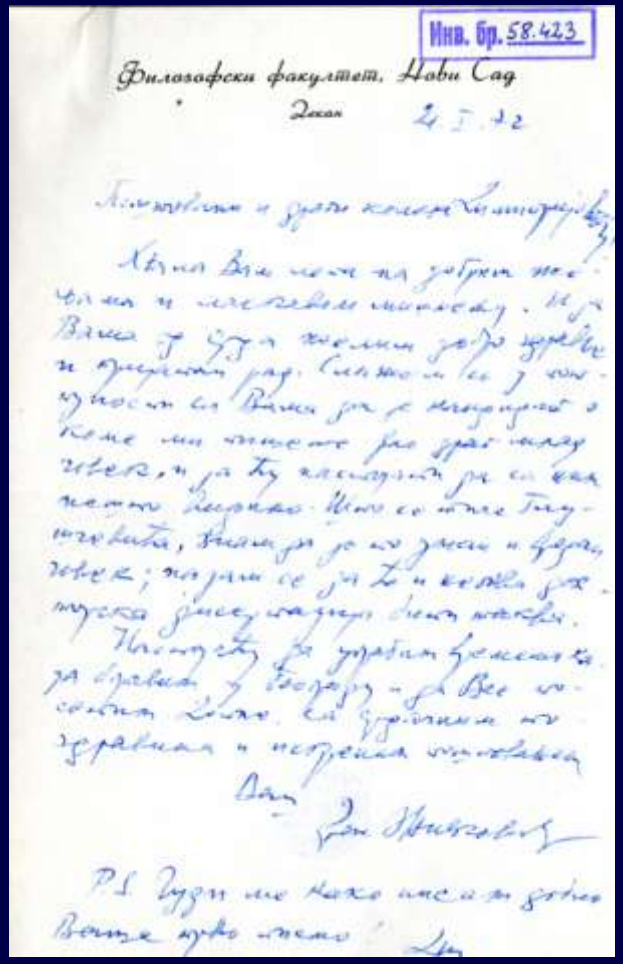
Инв. бр. 58.423

Филозофски факултет, Нови Сад
Декан 24. I 72

Драги Рашко

Хвала Ти на добром писму. Чекам и ја тебе у Новом Саду. Ја Ти се јављам да желим добро здравље и плодан рад. Сигурно и ја у конкурсу са Тобом ја и надам се да ће коме ми више до тога стало, и да ћу ја коначно ја ући у нашу струку. Ипак се више Тугујевића, Вишић је ипак и бољи човек; поздрави се ја Ти и Ксенија срдачно. Ваш Ђорђе

Постићу да упутим Јовановића да буде у Београду - да Вас посети. Ако будемо ми здрави и остали околности

Ваш
Ђорђе Јовановић

P.S. Чудан ми неко писац Ваше име.

Писмо Младену Лесковцу (РОМС) 20.327

ДЕЛА

(избор)

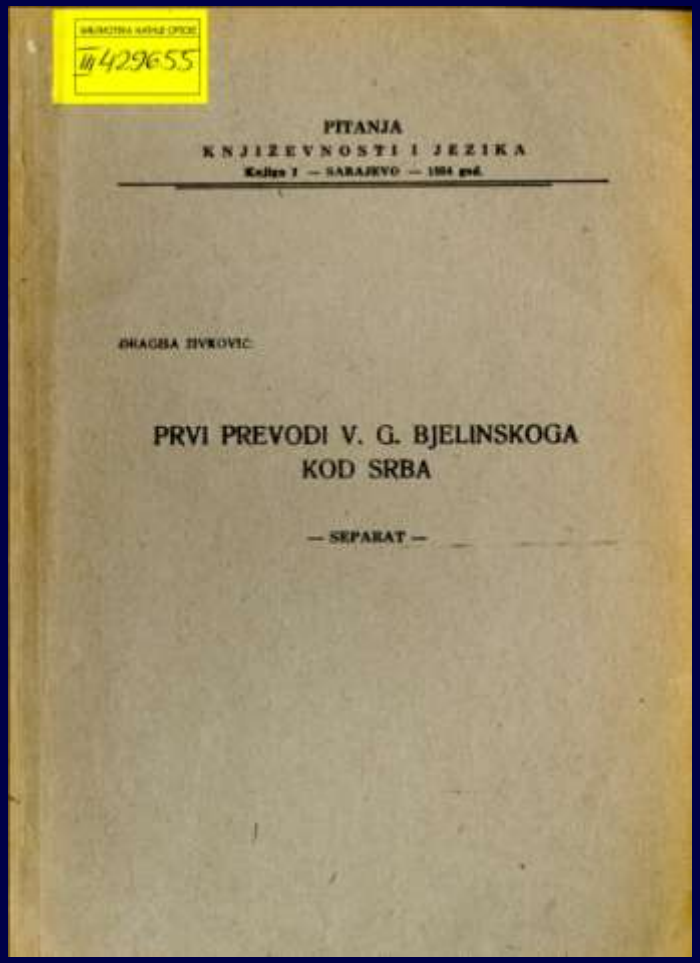
III 429655
PITANJA
KNJIŽEVNOSTI I JEZIKA
Knjiga I — SARAJEVO — 1954 god.
DRAGOSAV DIVKOVIĆ

PRVI PREVODI V. G. BJELINSKOGA KOD SRBA

— SEPARAT —

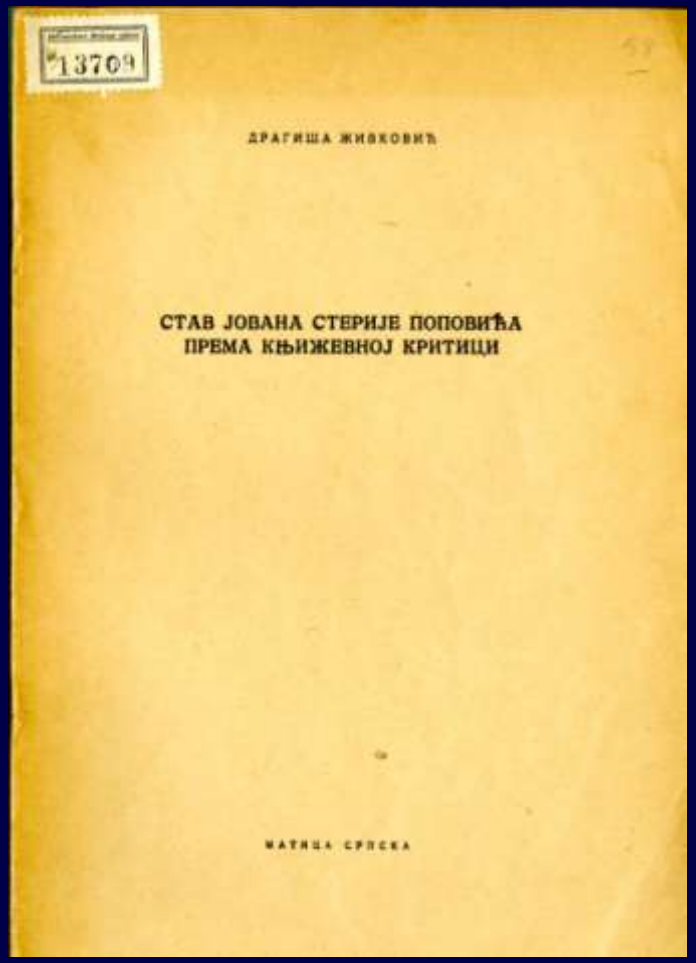
13709
ДРАГИША ЖИВКОВИЋ

СТАВ ЈОВАНА СТЕРИЈЕ ПОПОВИЋА ПРЕМА КЊИЖЕВНОЈ КРИТИЦИ

МАТИЦА СРПСКА

III 13709

12878
ДРАГИША ЖИВКОВИЋ
ТЕОРИЈА КЊИЖЕВНОСТИ
ЗА ВИШЕ РАЗРЕДЕ СРЕДЊИХ ШКОЛА
БЕОГРАД 1955

II 12878

НЕКОЛИКО СТИЛСКИХ ОДЛИКА ПРОЗЕ ИВЕ АНДРИЋА

– ПОВОДОМ ПРОКЛЕТЕ АВЛИЈЕ, ИЗД. МАТИЦЕ СРПСКЕ, НОВИ САД, 1961 –

Др Драгиша Живковић

Инв. бр. 62978

И најновија већа приповетка И. Андрића показује његов сталан уметнички успон и континуитет у развоју, почевши од првих његових приповедака па до *Проклете авлије*. Она жели питања о смислу и намени човекова битисања на земљи, његових тражења излаза по беспутицама живота, његових непрекидних напора и прегнућа, који доводе до парадоксалних резултата: до добра за људски род *in abstracto* и до несреће за конкретног појединца — опседају Андрића и његова читаоца од тих првих приповедака па до *Проклете авлије*, као што се и уметнички методски пастушци реалистичког сликања које прелире до у језгро ствари, видљиви већ у његовим правим приповеткама, показују сада у свом кондензованом и утврђеном облику, пошто су се годинама жарили и калили у пепелу. У овој последњој објављеној приповеци личност Иве Андрића као човека и уметника рељефно се оцртава: велики хуманиста, чије се осећање човеколубља и сапатње с невољама људским претопило у дубоку рефлексију, испољио је себе у једном од ретко успелих уметничких обланка који су досада били створени на нашем језику. То мајсторство Андрићева облика, који је само адекватан израз за дубоко поимање живота, поимање које је резултат и Андрићева талента и историске епохе у којој и он и ми живимо, требало би да постане један од сталних предмета наших књижевних и историскокњижевних испитивања, јер бисмо само тако могли показати сталан уметничко растење наше књижевности. Та испитивања нужно би морала да обухвате развитак наше уметничке прозе од првих, још сировог калемања Игњатовићевих приповедака и романа — репортажа и Главинићевих, Милићевићевих и Веселиновићевих фолклористичких слика нашег народног живота до све инвентивнијег приповедања једног Лазаревића, Матавуља, Петра Кочића и Боре Станковића, да би се детаљно задржало на уметничким вишим нивоу књижевног обликовања једног М. Црњанског, Иве Андрића, Оскара Давича — и у још ширим српско-хрватском размерима — Мирослава Крлеже, Ранка Маринковића, Владана Деснице и других неких значајнијих прет-

III 11556

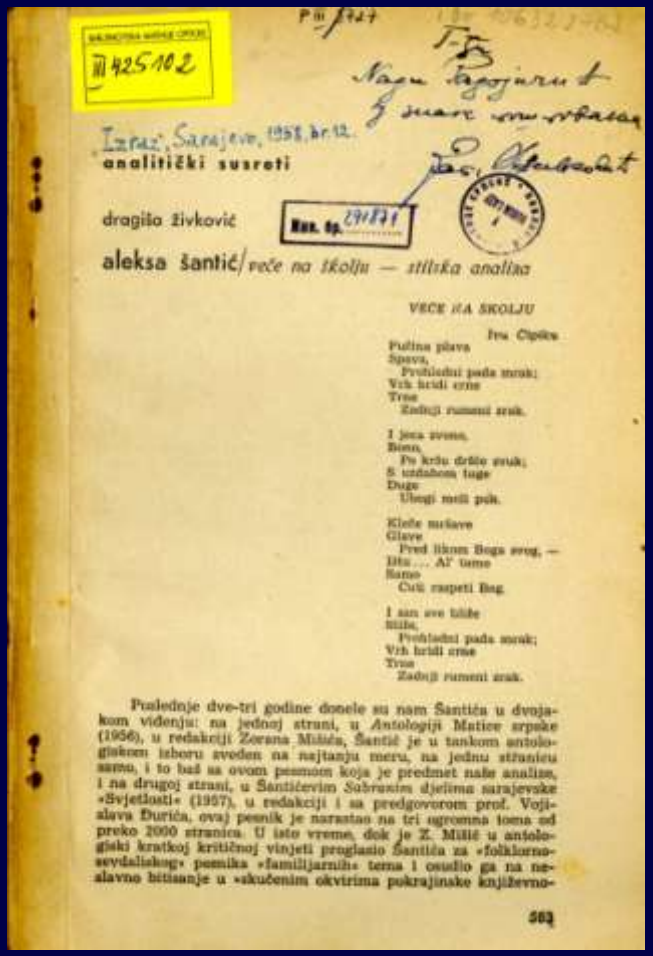

III 425102

Izraz, Sarajevo, 1958, br. 12.

analitički susreti

dragiša živković

aleksa šantić/*veče na školju — stilska analiza*

VEČE NA ŠKOLJU

Iva Ćipiću

Pučina plava
Spava,
Povjetarac pada smrak;
Vrh hridi crne
Tvrd
Zadnji rumeni zrak.

I jeca zvono,
Bona,
Po krču drhće zvuk;
S uzdahom tuge
Duge
Ubogi mrtvi puk.

Kleče mršave
Glave
Pred likom Boga svog, —
Htio ... Al' tamo
Samo
Čuli raspeti Bog.

I sam sve tiše
Stiše,
Povjetarac pada smrak;
Vrh hridi crne
Tvrd
Zadnji rumeni zrak.

Posljednje dve-tri godine donele su nam Šantića u dvojakom viđenju: na jednoj strani, u *Antologiji* Matice srpske (1956), u redakciji Zorana Mišića, Šantić je u tankom antološkom izboru sveden na najtanju meru, na jednu stranicu samo, i to baš na ovom pesmom koja je predmet naše analize, i na drugoj strani, u Šantićevim *Sabranim djelima* sarajevske »Svjetlosti« (1957), u redakciji i sa predgovorom prof. Vojislava Đurića, ovaj pesnik je narastao na tri ogromna toma od preko 2000 stranica. U isto vreme, dok je Z. Mišić u antološkoj kratkoj kritičnoj vinjeti proglasio Šantića za »folklorno-sevdalinkog« pesnika »familijarnih« tema i osudio ga na nesavno bitisanje u »skučenim okvirima pokrajinske književno-

I 13045
Dr DRAGIŠA
ŽIVKOVIĆ
POČECI
SRPSKE
KNJIŽEVNE
KRITIKE
(1817 - 1860)
RAD

I 13045

I 5336
ЧКИ УНИВЕРЗИТЕТ
ЊИЖЕВНОСТ
Ар ДРАГИША ЖИВКОВИЋ
ЈЕЗИК
КЊИЖЕВНОГ
ДЕЛА
ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „РАД"

I 5336

I 7403
ИЧКИ УНИВЕРЗИТЕТ
КЊИЖЕВНОСТ
И КОЛО
Д-р ДРАГИША
ЖИВКОВИЋ
КЊИЖЕВНИ
РОДОВИ
ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „РАД"

I 7403

II 21531

II 27748
Др ДРАГИША ЖИВКОВИЋ

ОД ВУКА ДО АНДРИЋА

БЕОГРАД 1995

Инв.бр. 813227

Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. Књига X (1967)
Jahrbuch der Philosophischen Fakultät in Novi Sad. Band X (1967)

ЗМАЈЕВИ „СВЕТЛИ ГРОБОВИ"

Др Драгиша Живојиновић

Један од најлепших и најзначајнијих песама српске поезије XIX века, Змајева песма *Свијем гробови*, била би и у овој светској антологији запажена по овој особини своји: негацију живота — смрт, ту вечиту тему човекова бола, страха и терања, симбол уништења и ефемерности људске, она отпада са тешким духовним оптерећењем, метафизичком афирмацијом победе живота духа над смрћу материјалне телесности, са толико вере у идеални предмет човека и живота, да створи једно надисторијски распевано биће у коме живот нади само виђеност духовних подвига за часак, честито и светло живљење у етичној повезаности човека, нације и човечанства. Филозофско-метафизички стожерак Змај је јако од кога да наслиди у претходној српској поезији: велики утемељач борбеног духовног прекобилажења апсурда човекове судбине и негације смрти, сроставши решавајући тежак питања: нема је човек и који је његов назив на земљи, владика и песник Његош, са чијом њиме се епохалним песничком једначином јони смрти у трагову за „светлим влашна" Змајеве песме, могао је да буде велики учитељ и инспиратор Змајев за онако решавање појме и душевности човекове у животу. Његош се уопште, до данашњег дна, до Андрића и Лалића, налази у основи поетске концепције свега у нашој, српској и црногорској, југословенској поезији и књижевности, јер је надубље корастао из каменитог, крвавог и борбеног мученичког и херојског геолошко-историјског тла наших народа. Али само Змају је било дано да о том вечитом сукобљавању човекове апсурдне ситуације: *борбом најрадијом, да би биле оне ниђе бивши не могле* („Нека буде борба шестина, — Нгла буде што бити не може, — Нек' ид проидре, нашли сатана . . . — дано нели Његош"), само је Змају било дано да о том основној-борбом прогомори песнички с тиком мирном, с тиком ведрином и јасноћом као да даје наук деци и окладни, којима је она песма и упућена, о лепоти познавању и предном учењу. А тако је могао да прогомори само песник који је прегорео многе заноће и сврси, многе патње и колебања, многе немире и сумње, и који сада једноставно излаже просту истину до које је дошао: треба мењати тако да би се смрћу потврдио живот — свој, и свих великих предака своји, и свих будућих потомака своји, живот — „свитло трај или исто једног духа, разних доба, — духа коме нема гроба".

Песма *Свијем гробови* написана је као приговарај, поводом хомеровитнове ђела које су београдски гимназијски прегодили 25. јануара 1879. године у корист породнице преминулог песника Ђуре Јакшића,

III 416354

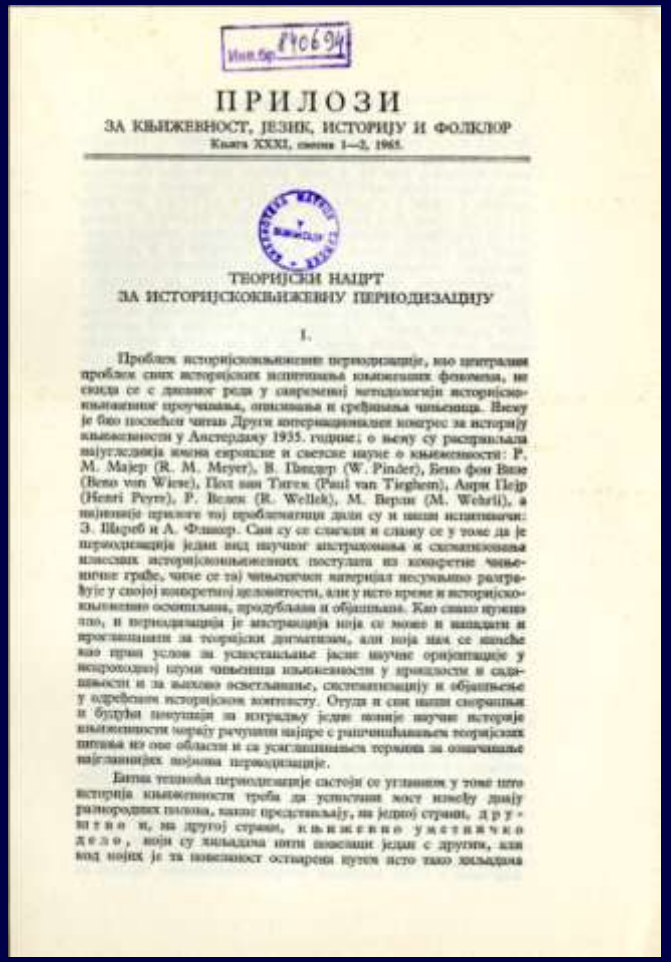

Инв.бр. 840694

ПРИЛОЗИ

ЗА КЊИЖЕВНОСТ, ЈЕЗИК, ИСТОРИЈУ И ФОЛКЛОР

Књига XXXI, свеска 1—2, 1965.

ТЕОРИЈСКИ НАЦРТ ЗА ИСТОРИЈСКОКЊИЖЕВНУ ПЕРИОДИЗАЦИЈУ

I.

Проблем историјскокњижевне периодизације, као централни проблем свих историјских истраживања књижевних феномена, не свида се с данашње ради у савременој методологији историјскокњижевног проучавања, описивања и средњивања чињеница. Њему је био посвећен читав Други интернационални конгрес за историју књижевности у Амстердаму 1955. године; о њему су расправљала најугледнија имена европске и светске науке о књижевности: Р. М. Мајер (R. M. Meyer), В. Пиндер (W. Pinder), Бено фон Визе (Benno von Wiese), Пол ван Тигем (Paul van Tieghem), Анри Пејр (Henri Peyre), Р. Велек (R. Wellek), М. Вертли (M. Wehrli), а најновије прилоге тој проблематици дали су и наши истакнути: З. Шкреб и А. Флашкар. Сви су се слагали и слажу се у томе да је периодизација један вид научног апстраховања и систематизовања изложених историјскокњижевних постулата из конкретне чињеничне грађе, чиме се та чињенични материјал несумњиво разгрће у својој конкретној целовитости, али у исто време и историјскокњижевно осветљава, продубљава и обједињава. Као свако нужно зло, и периодизација је апстракција која се може и нападати и прогласивати за теоријски догматизам, али која нам се мисли као прави услов за успостављање јасне научне оријентације у непрегледној шуми чињеница књижевности у прошлости и садашњости и за њихово осветљавање, систематизацију и обједињење у одређеном историјском контексту. Отуда и сви наши сналажења и будући покушаји за изградњу једне поније научне историје књижевности морају рачунати најпре с рационалношћу теоријских питања из ове области и са усклађивањем термина за означавање најглавнијих појмова периодизације.

Битна тешкоћа периодизације састоји се углавном у томе што историја књижевности треба да успостави мост између двају разнородних појава, који представљају, на једној страни, друштвено и, на другој страни, књижевно уметничко дело, који су хиљадама нити повезани један с другим, али код којих је та повезаност остварена путем исто тако хиљадама

III 423993

ПАРОДИЧНО-ХУМОРИСТИЧНИ И ИРОНИЧНИ СТИЛСКИ ЕЛЕМЕНТИ КАО ТВОРАЧКИ ПРИНЦИПИ У СРПСКОЈ ПРОЗИ XIX ВЕКА

I

Новија српска књижевност XVIII и XIX века, која се као нововековна литература рађала после дугог прекида насталог услед губитка политичке самосталности српских феудалних држава у XV веку, карактерише се једна особинама једног монументалног развитка. У тому виђају два века, закрако — од средине XVIII па до краја XIX века, она ће једнако убрзаним и сложеним током проћи кроз стадије европског развитка од XII и XIII па до XVIII и XIX века, понављајући у једном будућном повратку особине европске литературе разних смерова и разних периода: средњовековних житија, језуитских школских драма, барокних романа, просветитељских и сентименталних дидактичких повести, забавно-тривијалне прозе, бидермајерске публицистике, романтичко-националне егзалтације и реалистично-социјалне побуне. Док битне црте средње књижевности тога времена биле су: заостајање за европском књижевном тенденцијом и изразито за карактеристичне појаве европских литература. Међутим, од почетка и средине XIX века, тј. од појаве великог реформатора и утемељача српске књижевности као оригиналне националне литературе — Вука Караџића, то заостајање се смањује, тако да српска књижевност краћи тога века и почетком овога знатно зорије са осталим европским књижевностима и као упоредо с њима, а српски књижевници се у своме стварању све више ослањају на најновија европска литература, достижући у своме уметничком делању нешто више уметничке зрелости. У исти мах српска књижевност се национализује, заснивајући своју аутохтону уметничку вредноћу на основама једне књижевне класике коју је имала; на постојећој инспирацији и изразу народне песме и народне приповетке, које су представљале њену богату књижевну традицију на живом и савременом народном језику. Лишена песме књижевне традиције, српска књижевност је наследила богату и уметничку вредноћу усмену традицију, која јој је пружала умногоме већ готове форме уметничке инспирације, књижевних тема и једнако поетског израза. На спарталачком своју сопствених тих елемената и настала је модерна српска књижевност XIX и XX века, саставни и интегрални део европске књижевности наше епохе[1].

[1] О томе вид.: Живојин Дворнић, *Наша борба и српска филолошка мисао*, „Анали Филолошког факултета у Београду", св. 4, Београд, 1958, 149—169.

III 428848

Драгиша Живковић

ПОЈАВА МОДЕРНЕ НОВЕЛИСТИКЕ У ДОБА ОМЛАДИНЕ СРПСКЕ

ЈОВАН ГРЧИЋ МИЛЕНКО — ПРИПОВЕДАЧ МОДЕРНОГ ПРОЗНОГ СТИЛА У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ XIX ВЕКА

МАТИЦА СРПСКА
Прештампано из књиге *Уједињена омладина српска*, Зборник радова

III 440272

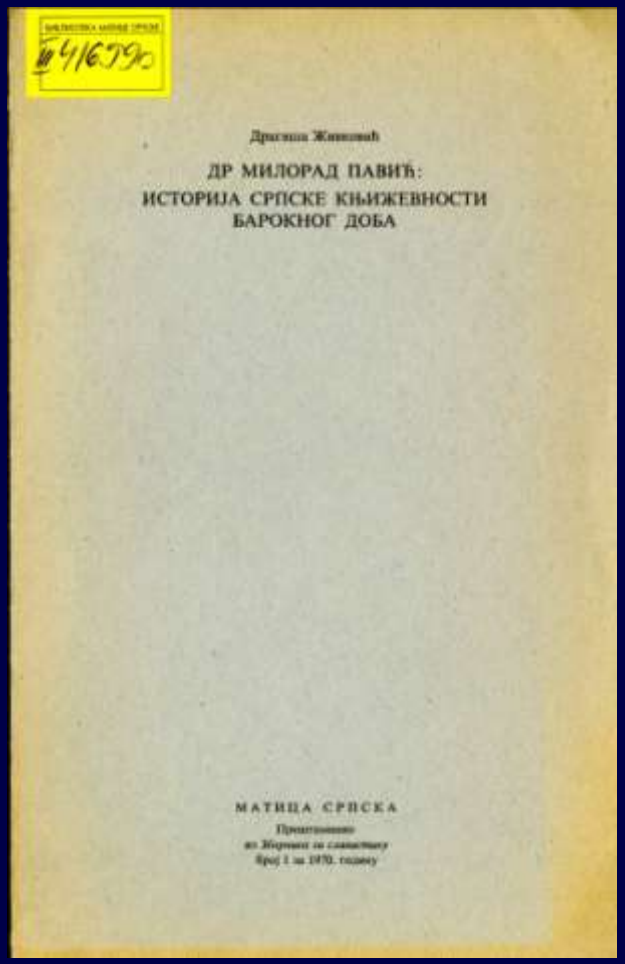
III 416990
Драгиша Живковић

ДР МИЛОРАД ПАВИЋ:
ИСТОРИЈА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ
БАРОКНОГ ДОБА

МАТИЦА СРПСКА

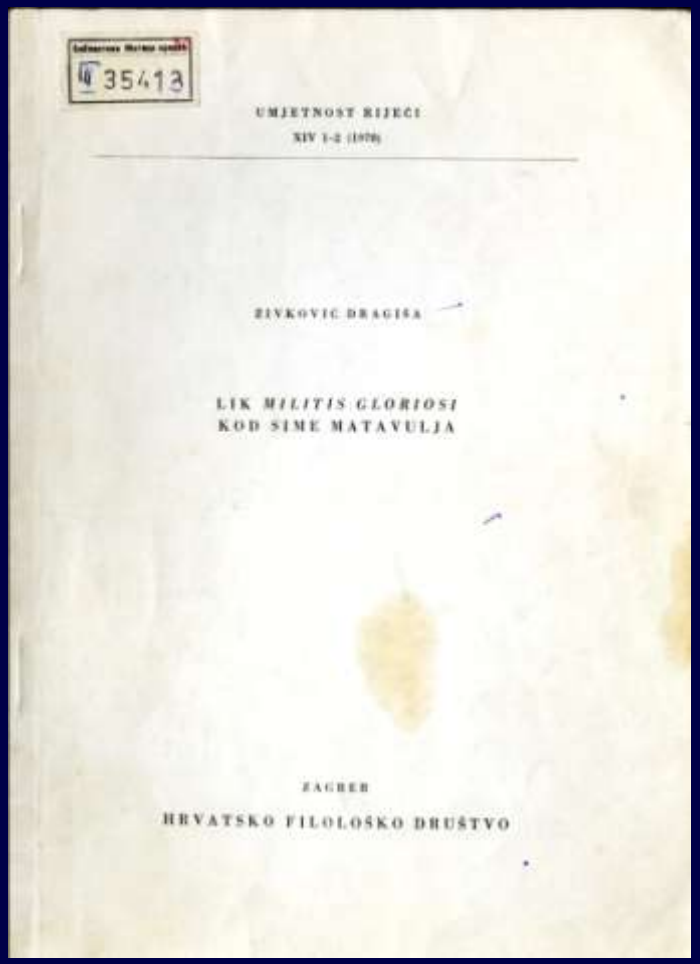
III 35413
UMJETNOST RIJEČI
XIV 1-2 (1970)

ŽIVKOVIĆ DRAGIŠA

LIK *MILITIS GLORIOSI*
KOD SIME MATAVULJA

ZAGREB
HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO

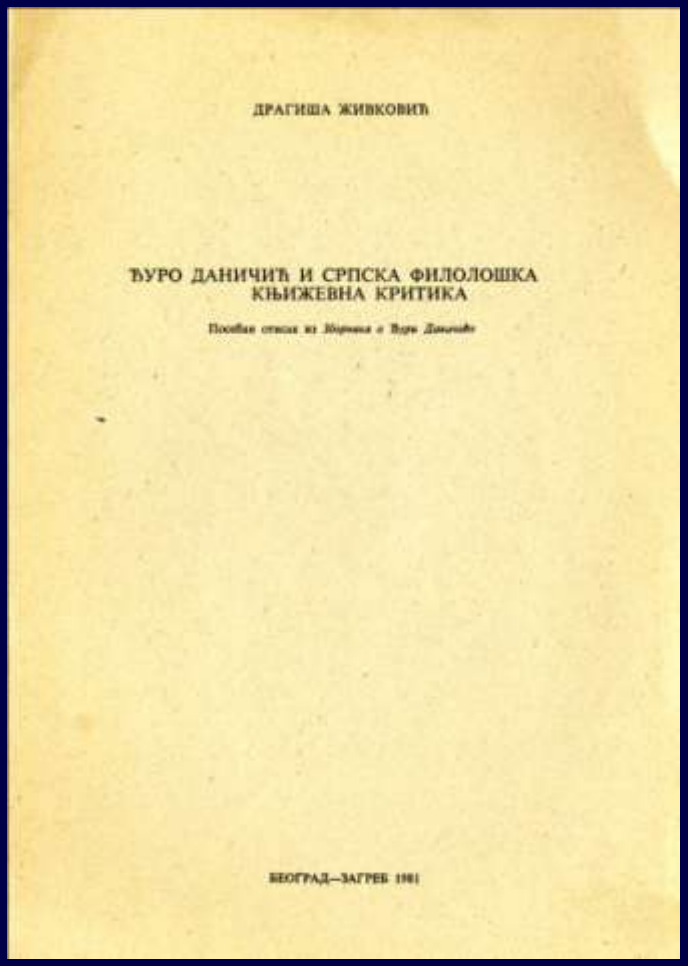
ДРАГИША ЖИВКОВИЋ

ЂУРО ДАНИЧИЋ И СРПСКА ФИЛОЛОШКА КЊИЖЕВНА КРИТИКА

Посебан отисак из *Зборника о Ђури Даничићу*

БЕОГРАД—ЗАГРЕБ 1981

Марић III 7274

Мислим да можемо рећи, без икаквог претеривања, да је наша књижевност била, да то и сада јесте, неодвојиви део европске књижевности и културе, и то њеног најстаријег слоја.

Драгиша Живковић

III
423992

ДРАГИША ЖИВКОВИЋ

ПЕРИОДИЗАЦИЈА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ
XVIII—XX ВЕКА

Препштампано
из *Летописа Матице српске*
година 148, књ. 410, св. 4

1972

III 423992

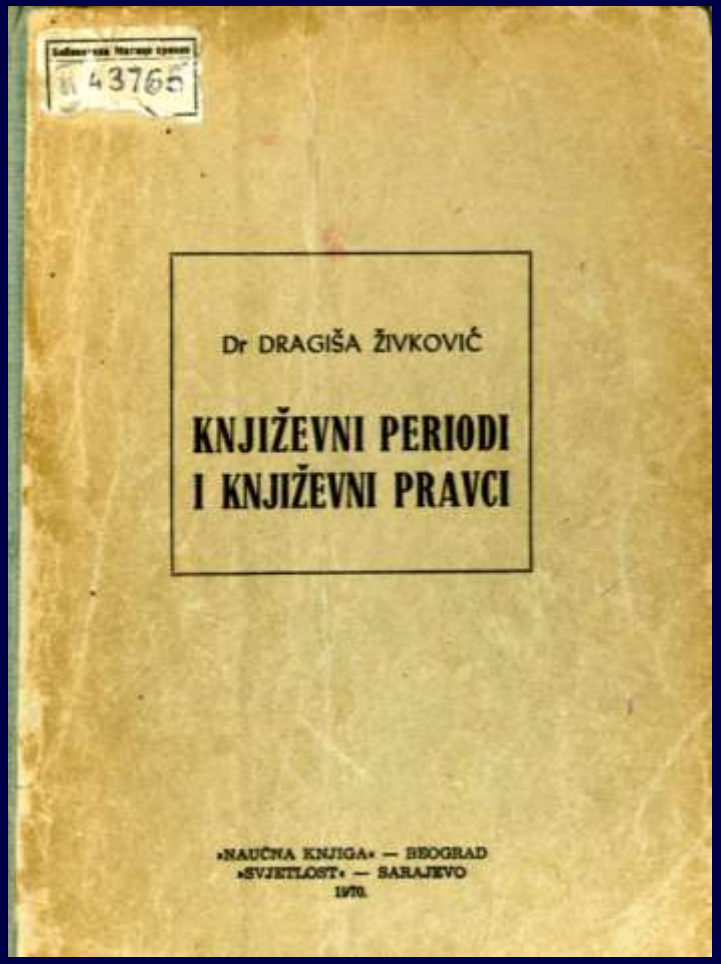
II 43765
Dr DRAGIŠA ŽIVKOVIĆ
KNJIŽEVNI PERIODI
I KNJIŽEVNI PRAVCI
»NAUČNA KNJIGA« — BEOGRAD
»SVJETLOST« — SARAJEVO
1970.

II 43765

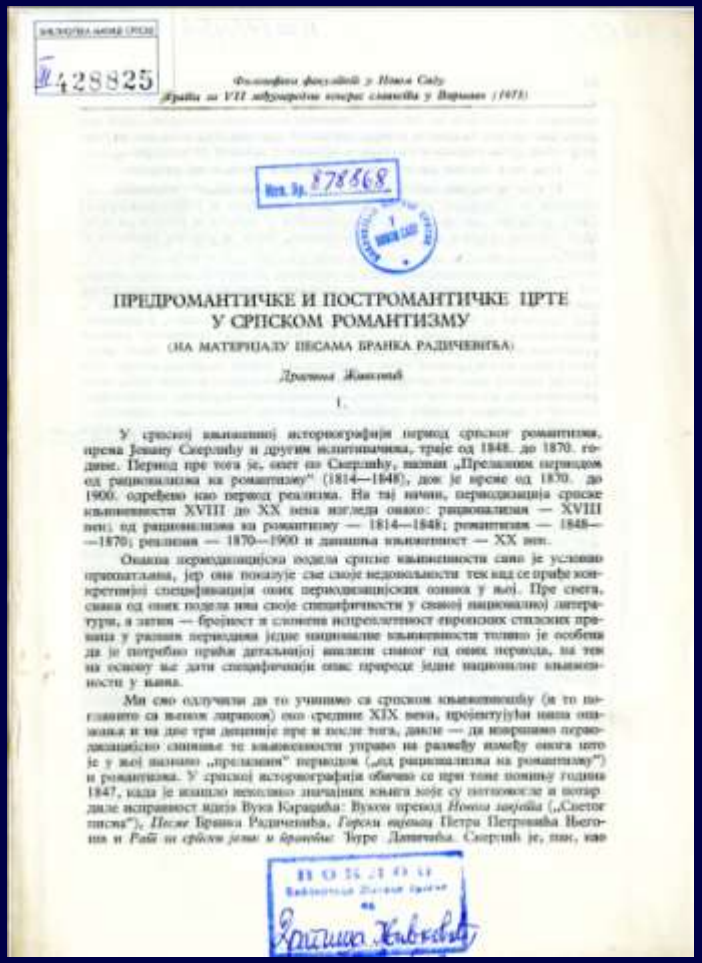

III 428825

Филозофски факултет у Новом Саду
Зборник за VII међународни конгрес слависта у Варшави (1973)

Инв. бр. 878568

ПРЕДРОМАНТИЧКЕ И ПОСТРОМАНТИЧКЕ ЦРТЕ У СРПСКОМ РОМАНТИЗМУ

(НА МАТЕРИЈАЛУ ПЕСАМА БРАНКА РАДИЧЕВИЋА)

Драгиша Живковић

I.

У српској књижевној историографији период српског романтизма, према Јовану Скерлићу и другим историчарима, траје од 1848. до 1870. године. Период пре тога је, опет по Скерлићу, назван „Предлагим периодом од рационализма ка романтизму" (1814—1848), док је време од 1870. до 1900. одређено као период реализма. На тај начин, периодизација српске књижевности XVIII до XX века изгледа овако: рационализам — XVIII век; од рационализма ка романтизму — 1814—1848; романтизам — 1848—1870; реализам — 1870—1900 и данашња књижевност — XX век.

Оваква периодизацијска подела српске књижевности сама је условно прихватљива, јер она показује све своје недостатке тек кад се пређе конкретнији специфицирању оних периодизацијских одлика у њој. Пре свега, свака од оних подела има своје специфичности у оквиру националној литератури, а затим — бројност и сложена испреплетеност европских стилских праваца у појединим периодима једне националне књижевности толико је особена да је потребно прећи детаљнији анализи сваког од оних периода, па тек на основу ње дати специфичнији опис природе једне националне књижевности у њима.

Ми смо одлучили да то учинимо са српском књижевношћу (и то пре свега са њеном лирском) око средине XIX века, пројектујући наша опажања и на две три деценије пре и после тога, дакле — да извршимо периодизацијско сагледање те књижевности управо на размеђу између онога што је у њој названо „предлагим" периодом („од рационализма ка романтизму") и романтизма. У српској историографији обично се при томе полази од 1847. када је изашло неколико значајних књига које су потпомогле и потпр дале испрвност идеја Вука Караџића: Вуков превод *Новог завјета* („Светог писма"), *Песме* Бранка Радичевића, *Горски вијенац* Петра Петровића Његоша и *Рађ на српски језик и правопис* Ђуре Даничића. Скерлић је, пак, као

III 49295

ПРИЛОЗИ
ЗА КЊИЖЕВНОСТ, ЈЕЗИК, ИСТОРИЈУ И ФОЛКЛОР
1974 књ. XL, св. 1 — 2.
ПОСЕБАН ОТИСАК

Др ДРАГИША ЖИВКОВИЋ

„ТРПЕН — СПАСЕН" — ХУМОРИСТИЧКИ РОМАН ЈАЈОВА ИГЊАТОВИЋА

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
БЕОГРАД

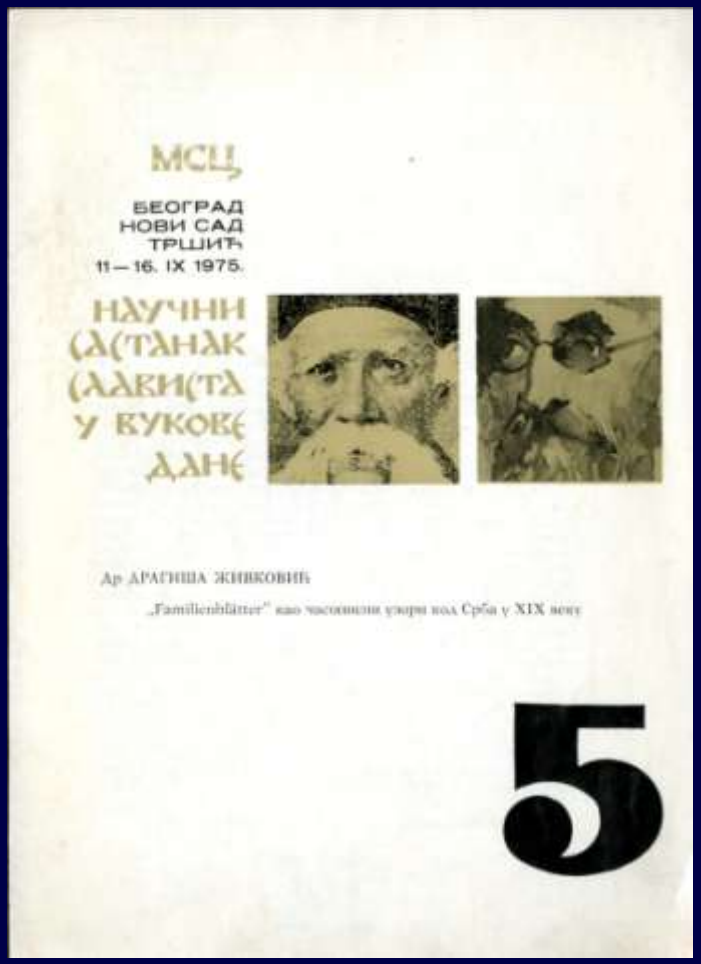

Марић III 7274

I 19447

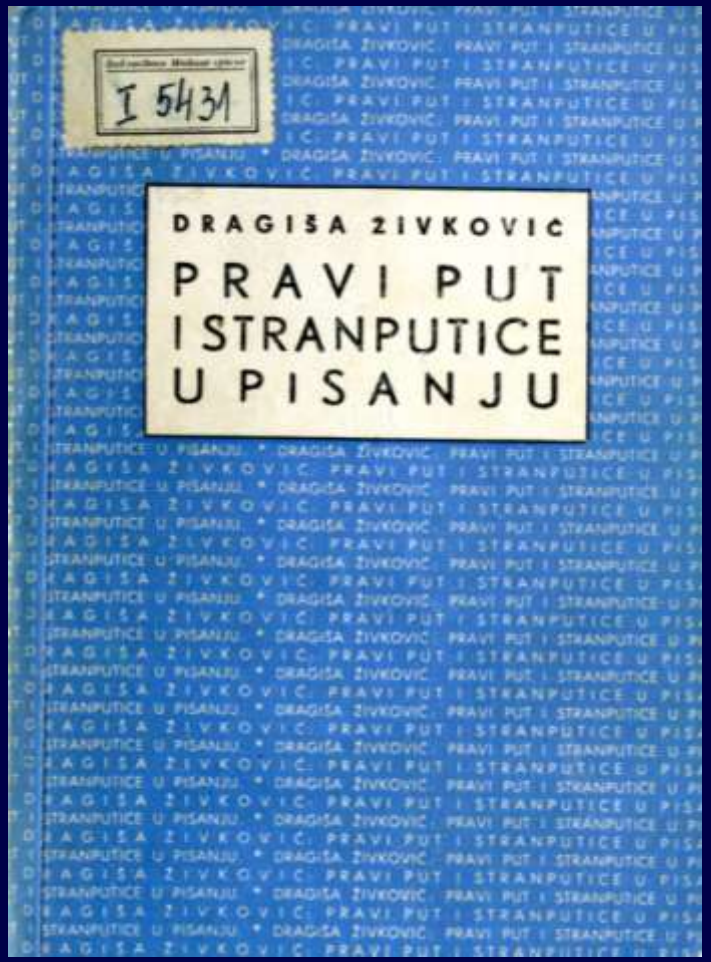

I 5431

421402

др Драгиша Живковић

СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ ЕПОХЕ РОМАНТИЗМА

МАТИЦА СРПСКА

Прештампано
из Зборника Матице српске за књижевност и језик
књига XXVIII/2 за 1980.

III 421402

КМ III 586

Др Драгиша Живковић

ЕПОХА РЕАЛИЗМА У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ

МАТИЦА СРПСКА

Прештампано
из Зборника Матице српске за књижевност и језик
књига XXVIII/1 за 1980.

KM III 586

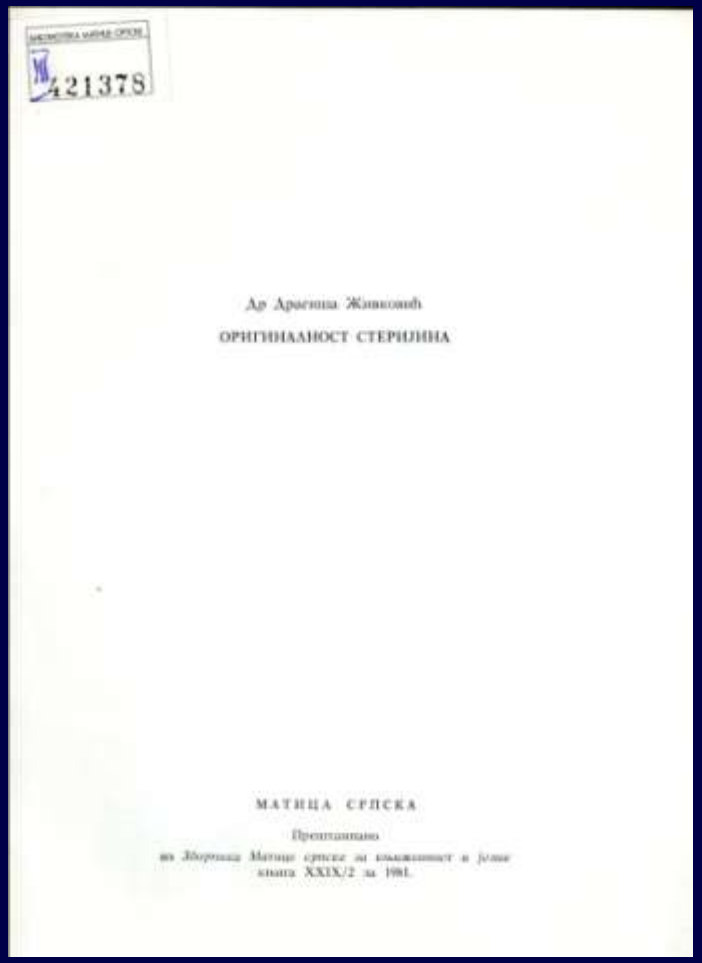
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
III 421378

Др Драгиша Живковић

ОРИГИНАЛНОСТ СТЕРИЛИНА

МАТИЦА СРПСКА

Препечатано
из *Зборника Матице српске за књижевност и језик*
књига XXIX/2 за 1981.

III 421378

Основна мисао свега мога и наставничког и научног рада била је и остаје: само се научним методима могу остварити самосвест једног народа и живот у будућности.

Драгиша Живковић

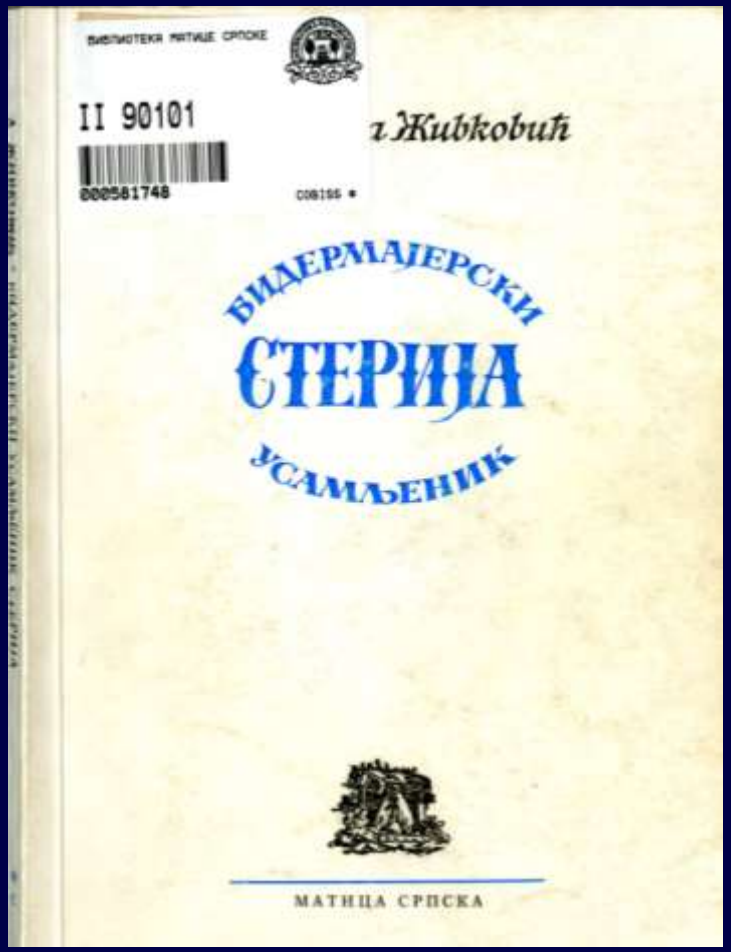
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
II 90101
000581748
Живковић
БИДЕРМАЈЕРСКИ
СТЕРИЈА
УСАМЉЕНИК
МАТИЦА СРПСКА

II 90101

II 97125

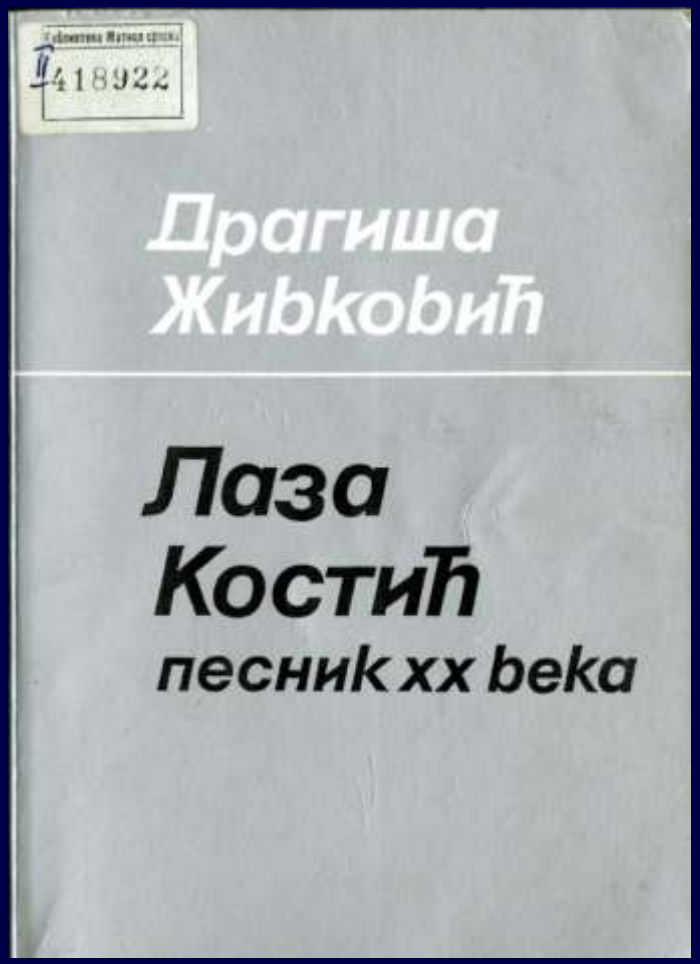

II 418922

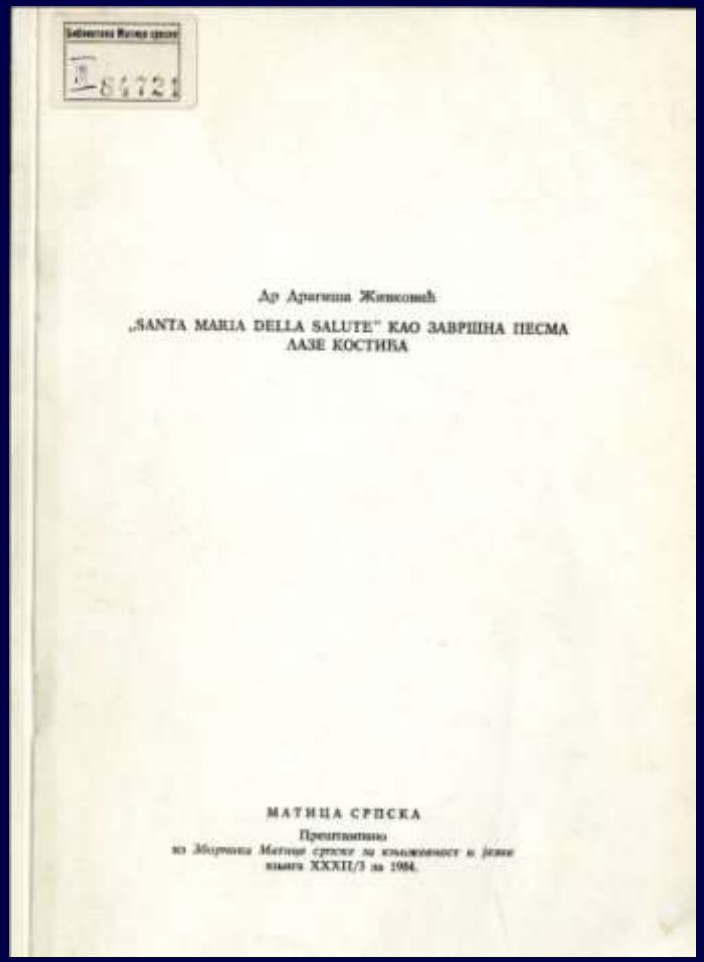

Др Драгиша Живковић

„SANTA MARIA DELLA SALUTE" КАО ЗАВРШНА ПЕСМА ЛАЗЕ КОСТИЋА

МАТИЦА СРПСКА

Прештампано
из *Зборника Матице српске за књижевност и језик*
књига XXXII/3 за 1984.

III 84721

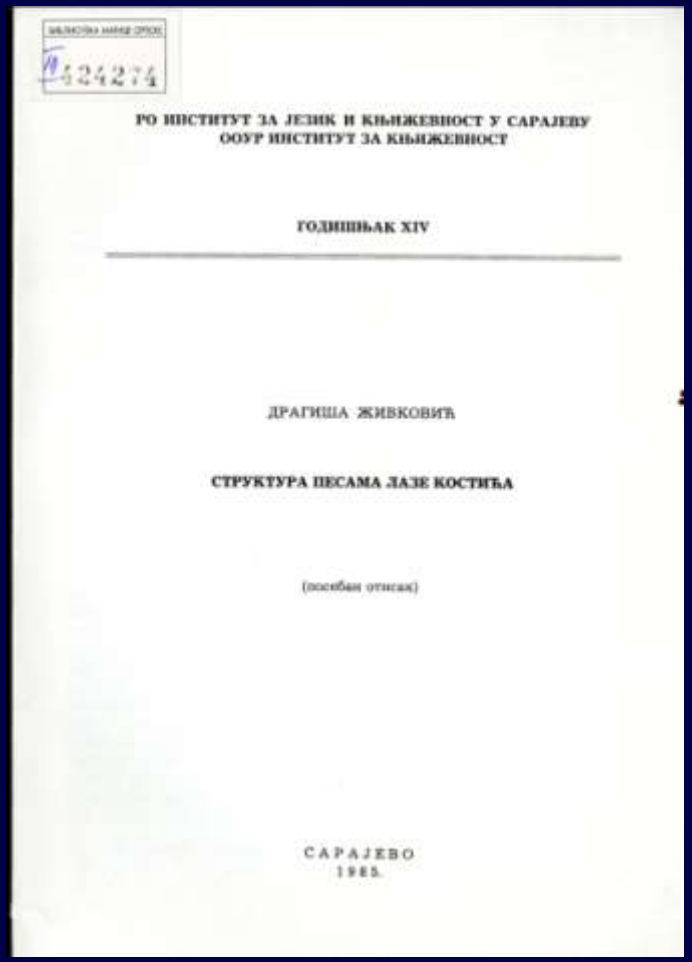

РО ИНСТИТУТ ЗА ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ У САРАЈЕВУ
ООУР ИНСТИТУТ ЗА КЊИЖЕВНОСТ

ГОДИШЊАК XIV

ДРАГИША ЖИВКОВИЋ

СТРУКТУРА ПЕСАМА ЛАЗЕ КОСТИЋА

(посебан отисак)

САРАЈЕВО
1985.

III 424274

414685

Драгиша Живковић

РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ И ТЕОРИЈА „SEKUNDENSTIL"-А

Прештампано из
Зборника Матице српске
за књижевност и језик
43/1/1995.

III 414685

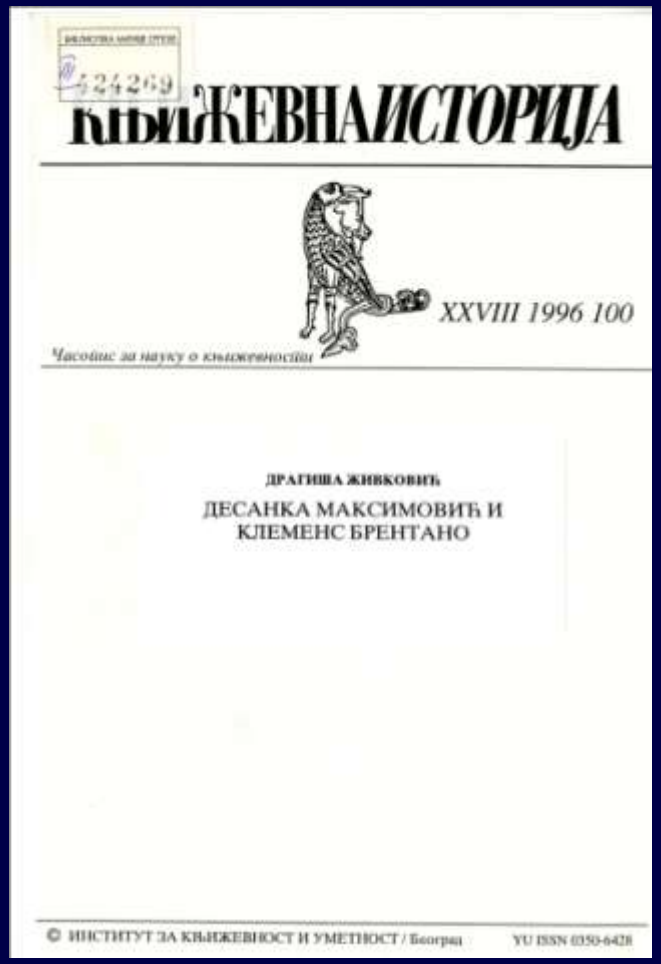
424269

КЊИЖЕВНАИСТОРИЈА

XXVIII 1996 100

Часопис за науку о књижевности

ДРАГИША ЖИВКОВИЋ

ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ И
КЛЕМЕНС БРЕНТАНО

© ИНСТИТУТ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ / Београд YU ISSN 0350-6428

III 424269

424267

Драгиша Живковић

ЛИРСКА ПОЕЗИЈА У ДОБА БРАНКА РАДИЧЕВИЋА
(елементи бидермајера у српској лирици XIX века)

Отисак из зборника

ПОЕТИКА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Институт за књижевност
и уметност

Београд, 1988.

III 424267

424265

Др Драгиша Живковић

„LOCUS AMOENUS" КОД ДОСИТЕЈА И ПИТАЊЕ КЊИЖЕВНИХ КОНВЕНЦИЈА

МАТИЦА СРПСКА

Прештампано
из Зборника Матице српске за књижевност и језик
књига XXXVII/1 за 1989.

III 424265

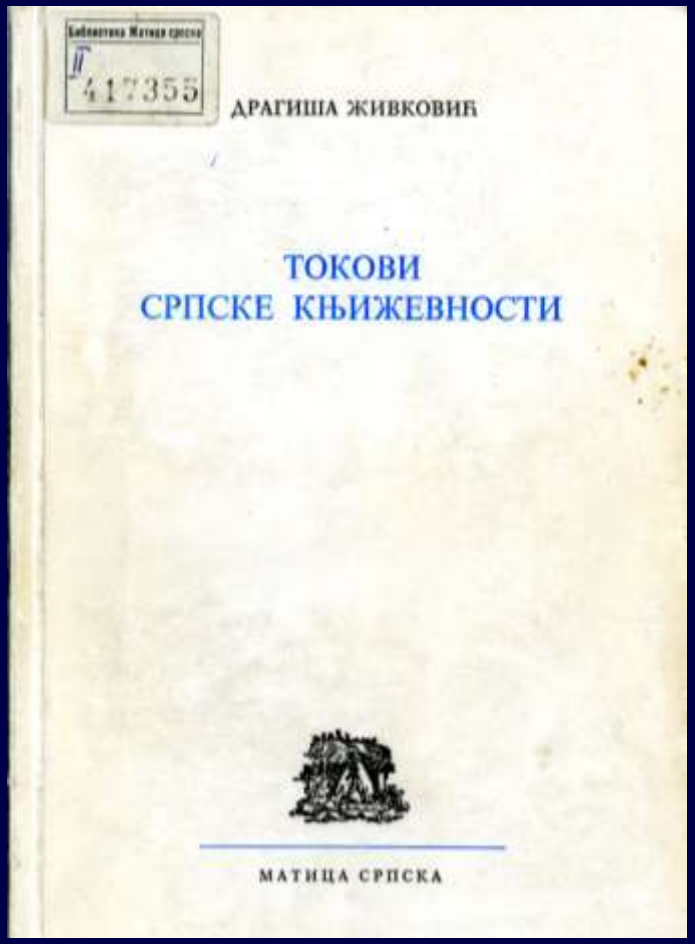
Библиотека Матица српска
II
417355
ДРАГИША ЖИВКОВИЋ
ТОКОВИ
СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ
МАТИЦА СРПСКА

II 417355

Европски оквири српске књижевности 1–6

634 СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА 634
ДРАГИША ЖИВКОВИЋ
СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ
У ЕВРОПСКОМ ОКВИРУ

II 461404

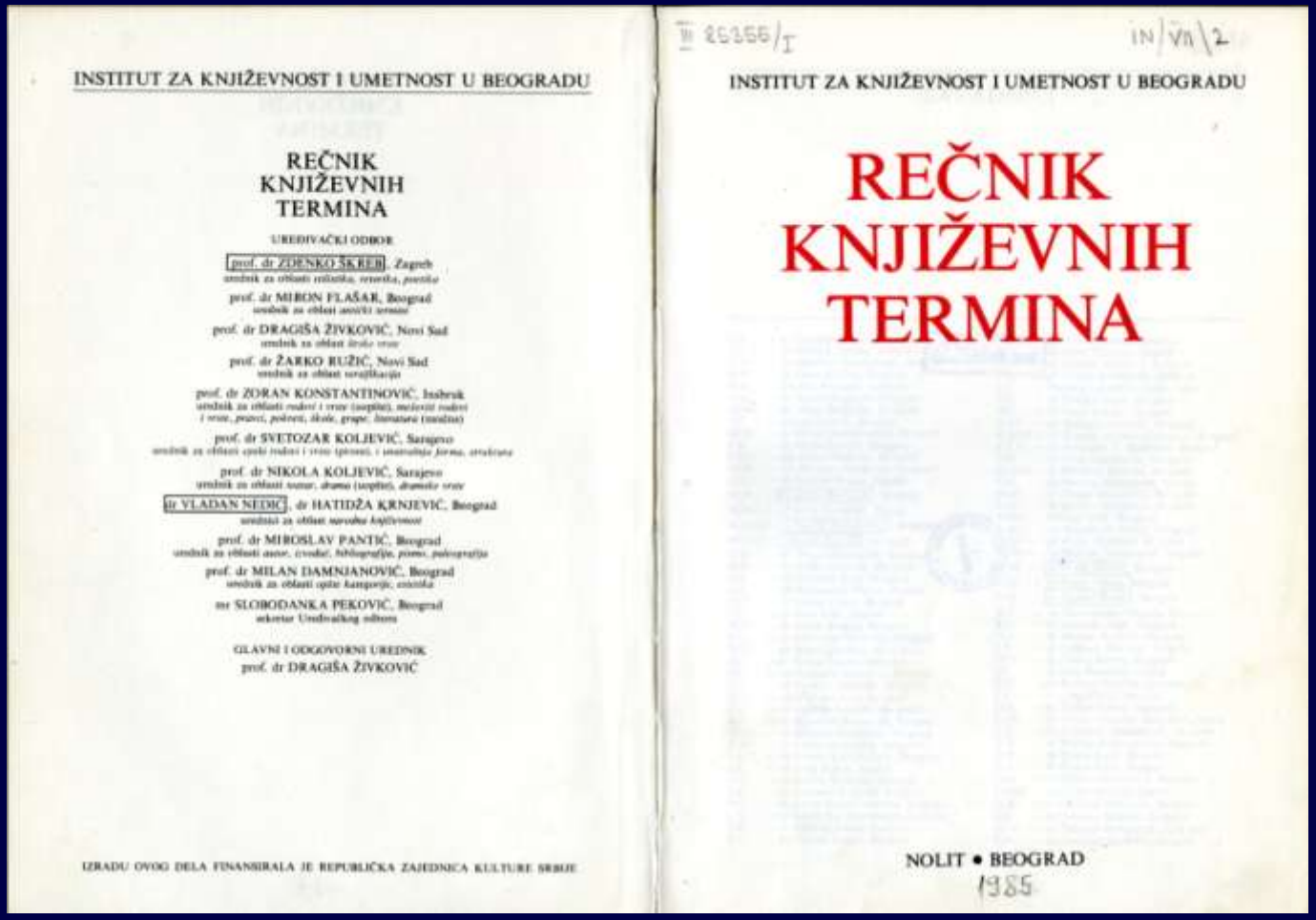

INSTITUT ZA KNJIŽEVNOST I UMETNOST U BEOGRADU

REČNIK
KNJIŽEVNIH
TERMINA

UREĐIVAČKI ODBOR

prof. dr ZDENKO ŠKREB, Zagreb
urednik za oblasti estetike, retorike, poetike

prof. dr MIRON FLAŠAR, Beograd
urednik za oblasti antičkih termina

prof. dr DRAGIŠA ŽIVKOVIĆ, Novi Sad
urednik za oblast književne vrste

prof. dr ŽARKO RUŽIĆ, Novi Sad
urednik za oblast versifikacije

prof. dr ZORAN KONSTANTINOVIĆ, Innsbruk
urednik za oblasti realne i vrste (usmene), melevizi realni i vrste, pravci, pokreti, škole, grupe, literatura (naučna)

prof. dr SVETOZAR KOLJEVIĆ, Sarajevo
urednik za oblasti opšti realni i vrste (pesme), i unutrašnja forma, strukture

prof. dr NIKOLA KOLJEVIĆ, Sarajevo
urednik za oblasti teatar, drama (usmene), dramske vrste

dr VLADAN NEDIĆ, dr HATIDŽA KRNJEVIĆ, Beograd
urednici za oblast narodna književnost

prof. dr MIROSLAV PANTIĆ, Beograd
urednik za oblasti autor, izvodač, bibliografija, pisma, paleografija

prof. dr MILAN DAMNJANOVIĆ, Beograd
urednik za oblasti opšte kategorije, estetika

mr SLOBODANKA PEKOVIĆ, Beograd
sekretar Uredivačkog odbora

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
prof. dr DRAGIŠA ŽIVKOVIĆ

IZRADU OVOG DELA FINANSIRALA JE REPUBLIČKA ZAJEDNICA KULTURE SRBIJE

III 85355/I
IN/VA\2

INSTITUT ZA KNJIŽEVNOST I UMETNOST U BEOGRADU

REČNIK KNJIŽEVNIH TERMINA

NOLIT • BEOGRAD
1985

ИН III 85355

ЛИТЕРАТУРА

(избор)

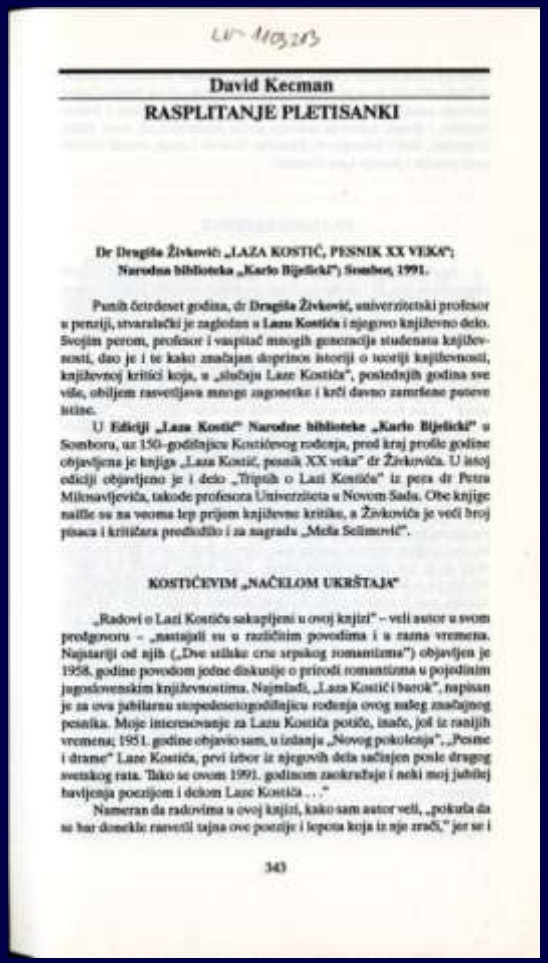

David Kecman

RASPLITANJE PLETISANKI

Dr Dragila Živković: „LAZA KOSTIĆ, PESNIK XX VEKA"; Narodna biblioteka „Karlo Bijelicki"; Sombor, 1991.

Punih četrdeset godina, dr **Dragila Živković**, univerzitetski profesor u penziji, stvaralački je zagledan u **Lazu Kostića** i njegovo književno delo. Svojim perom, profesor i vaspitač mnogih generacija studenata književnosti, dao je i te kako značajan doprinos istoriji o teoriji književnosti, književnoj kritici koja, u „službi Laze Kostića", poslednjih godina sve više, obiljem raspoloživih mnogo zagonetki i kroz davno zamrljene puteve istine.

U **Ediciji „Laza Kostić" Narodne biblioteke „Karlo Bijelicki"** u Somboru, uz 150-godišnjicu Kostićevog rođenja, prod kraj prošle godine objavljena je knjiga „Laza Kostić, pesnik XX veka" dr Živkovića. U istoj ediciji objavljeno je i delo „Tripih o Lazi Kostiću" iz pera dr Petra Milosavljevića, takode profesora Univerziteta u Novom Sadu. Obe knjige naišle su na veoma lep prijem književne kritike, a Živković je već broj pisaca i kritičara predložio i za nagradu „Meša Selimović".

KOSTIĆEVIM „NAČELOM UKRŠTAJA"

„Radovi o Lazi Kostiću sakupljeni u ovoj knjizi" – veli autor u svom predgovoru – „nastajali su u različitim povodima i u razna vremena. Najstariji od njih („Dve stilske crte srpskog romantizma") objavljen je 1958. godine povodom jedne diskusije o prirodi romantizma u pojedinim jugoslovenskim književnostima. Najmladi, „Laza Kostić i barok", napisan je za ova jubilarnu stopedesetogodišnjicu rođenja ovog našeg značajnog pesnika. Moje interesovanje za Lazu Kostića potiče, inače, još iz ranijih vremena; 1951. godine objavio sam, u izdanju „Novog pokolenja", „Pesme i drame" Laze Kostića, prvi izbor iz njegovih dela sačinjen posle drugog svetskog rata. Tako se ovom 1991. godinom zaokružuje i neki moj jubilej bavljenja poezijom i delom Laze Kostića . . ."

Nameran da radovima u ovoj knjizi, kako sam autor veli, „pokuša da se bar donekle rasvetli tajna ove poezije i lepota koja iz nje zrači," jer se i

П II 902

III
410872

Др Миодраг Радовић

ТИПОЛОШКО-МОРФОЛОШКА КОМПАРАТИСТИКА
ДРАГИШЕ ЖИВКОВИЋА

Прештампано из
Зборника Матице српске
за књижевност и језик 42/1–3/1994.

III 410885

Др Новица Петковић

ТУМАЧ СРПСКОГ ПЕСНИШТВА
И ЊЕГОВОГ РАЗВИТКА

Прештампано из
Зборника Матице српске
за књижевност и језик 42/1–3/1994.

III 410872

III 410885

428232
Zmajeve
Studije i ogledi
Miodrag Radović
LIJEPO LI OVA KNJIGA ČITA...
ZMAJ

III 428232

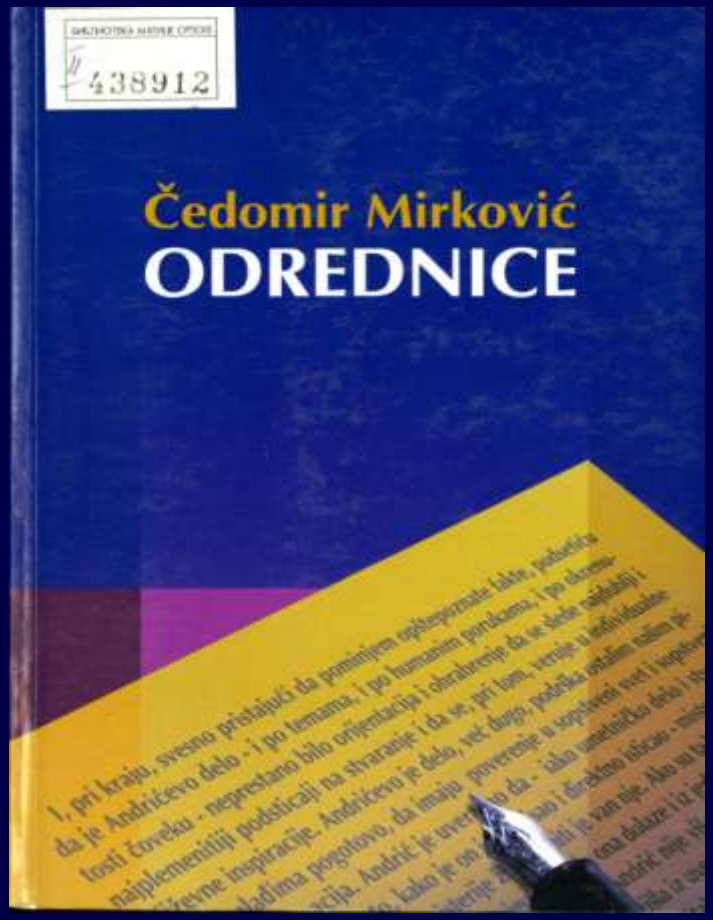

63 (*Evropski okviri srpske književnosti, I-VI* Dragiše Živkovića)

Šestom knjigom *Evropskih okvira srpske književnosti* dugogodišnja istraživanja Dragiše Živkovića dobila su oblik svojevrsne komparativne istorije srpske književnosti. Uveren da književni uticaji, veze jedne nacionalne literature s drugim literaturama a naročito s velikim piscima pojedinih epoha, predstavljaju bitnu komponentu istorijskoknjiževnih studija, autor ovog šestoknjižja (prvi tom je objavljen 1970, drugi 1977, treći 1982, a dva puta, 1994. i 1997, objavljeni su kompleti od pet tomova) ponudio je obilje argumenata da se stvaralačke ličnosti, markantna dela, literarni tokovi i stilske specifičnosti novijeg razdoblja, od osamnaestog do dvadesetog veka, sagledaju u širem kulturnom kontekstu.

U ogledu o Skerliću, Dragiša Živković ističe da su dve odlike, "obaveštenost o stvarima svoje struke i sposobnost originalnog suđenja i zaključivanja", najvažniji preduslovi analitičkog vrednovanja: upravo se ta dva obeležja mogu uočiti u svim poglavljima *Evropskih okvira*. Mozaični profil ovog kapitalnog dela – a naročito ubedljivi dokazi i jezgrovite analize kao njegova svojstva – svakako će da budu nezaobilazni povodi, i sigurni oslonci, svim budućim komparativističkim tumačenjima srpske književnosti.

285

II 438912

Драгиша Живковић је рођен 1914. године у Зајечару, где је завршио основну школу и гимназију. Године 1936. дипломирао је југословенску књижевност и српскохрватски језик на Филозофском факултету у Београду, код професора Павла Поповића и Александра Белића.

Наставну каријеру Драгиша Живковић је започео 1937. године – као суплент гимназије у Белој Цркви. Почетком 1941. године именован је за лектора српског језика на Лионском универзитету. Због рата у Француској, није био у могућности да преузме ту дужност.

У априлском рату 1941. године, Драгиша Живковић је учествовао као резервни официр. После капитулације је избегао заробљеништво. Вратио се у Београд, где му се напаљила породица. Радио је у току окупације као гимназијски професор.

По завршетку рата Драгиша Живковић је одређен на рад у Издавачко предузеће „Култура", где је обављао дужност редактора и уредника. Године 1952. изабран је за лектора за стилистику и теорију књижевности Филозофског факултета у Београду. У пролеће 1956. године стекао је звање доктора књижевних наука – тезом „Почеци српске књижевне критике (1817–1860)". На Филозофски факултет у Сарајеву прешао је 1957. године, где је предавао историју и теорију књижевности, а у Нови Сад 1962. године. На новосадском Филозофском факултету предавао је историју и теорију књижевности.

Пензионисан је, као редовни професор, 1978. године, с навршених 40 година службе.

Научни рад професора др Драгише Живковића посвећен је теорији и историји књижевности. Објавио је преко

III 464889

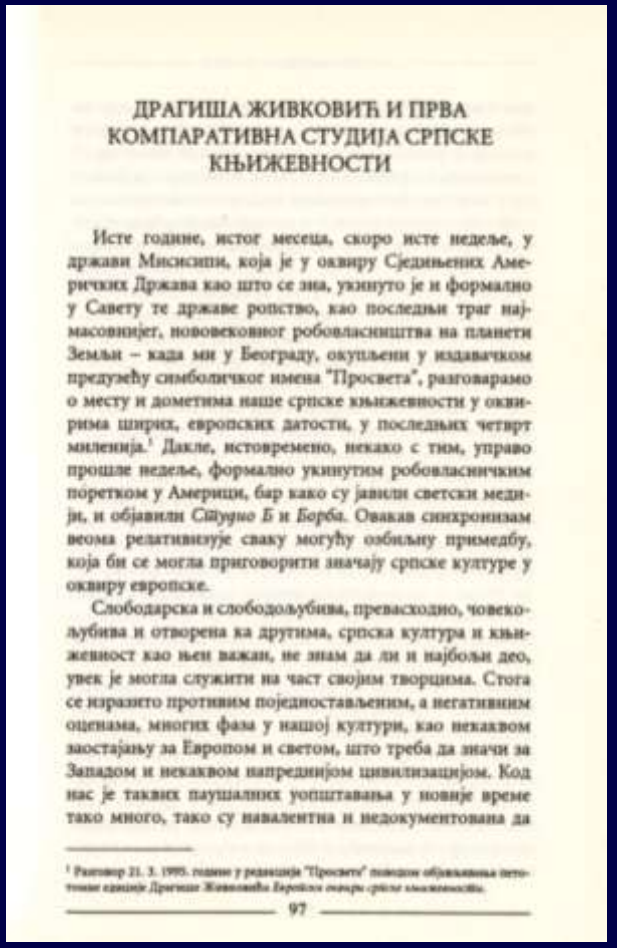

ДРАГИША ЖИВКОВИЋ И ПРВА КОМПАРАТИВНА СТУДИЈА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Исте године, истог месеца, скоро исте недеље, у држави Мисисипи, која је у оквиру Сједињених Америчких Држава као што се зна, укинуто је и формално у Савету те државе ропство, као последњи траг најмасовнијег, нововековног робовласништва на планети Земљи – када ми у Београду, окупљени у издавачком предузећу симболичког имена "Просвета", разговарамо о месту и дометима наше српске књижевности у оквирима ширих, европских датости, у последњих четврт миленија.[1] Дакле, истовремено, некако с тим, управо прошле недеље, формално укинутим робовласничким поретком у Америци, бар како су јавили светски медији, и објавили *Сшуудо Б* и *Борба*. Овакав синхронизам веома релативизује сваку могућу озбиљну примедбу, која би се могла приговорити значају српске културе у оквиру европске.

Слободарска и слободољубива, превасходно, човекољубива и отворена ка другима, српска култура и књижевност као њен важан, не знам да ли и најбољи део, увек је могла служити на част својим творцима. Стога се изразито противним поједностављеним, а негативним оценама, многих фаза у нашој култури, као некаквом заостајању за Европом и светом, што треба да значи за Западом и некаквом напреднијом цивилизацијом. Код нас је таквих паушалних уопштавања у новије време тако много, тако су навалентна и недокументована да

[1] Разговор 21. 3. 1995. године у редакцији "Просвете" поводом објављивања петотомне едиције Драгише Живковића *Европска теорија српске књижевности*.

II 484389

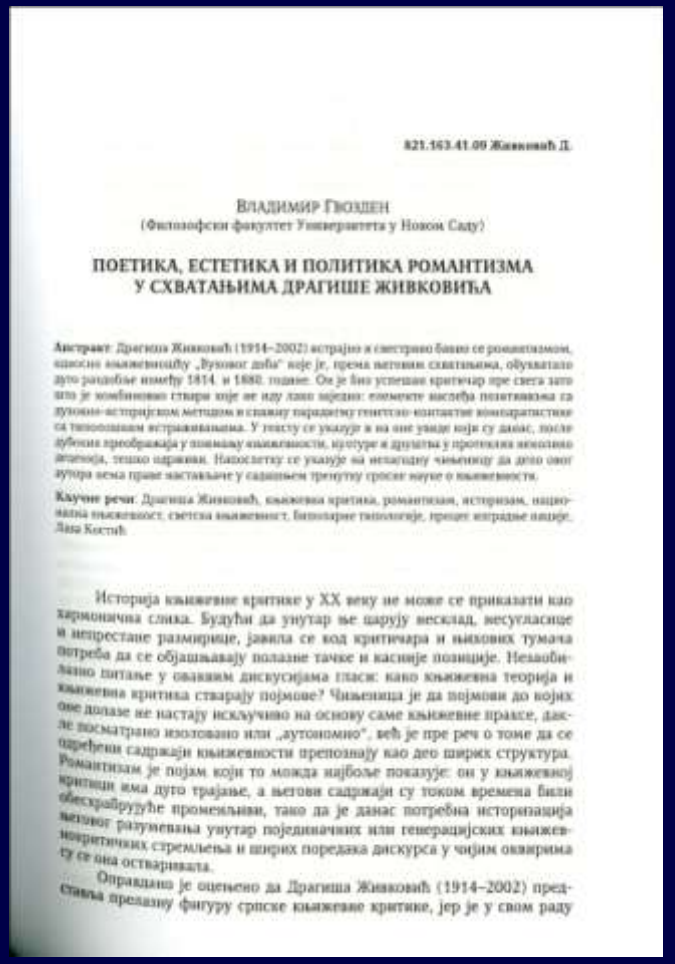

821.163.41.09 Живковић Д.

ВЛАДИМИР ГВОЗДЕН
(Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду)

ПОЕТИКА, ЕСТЕТИКА И ПОЛИТИКА РОМАНТИЗМА У СХВАТАЊИМА ДРАГИШЕ ЖИВКОВИЋА

Апстракт: Драгиша Живковић (1914–2002) истрајно и систематски бавио се романтизмом, односно књижевношћу „Вуковог доба" које је, према његовим схватањима, обухватало дуго раздобље између 1814. и 1880. године. Он је био успешан критичар пре свега зато што је комбиновао ствари које не иду лако заједно: елементе наслеђа позитивизма са духовно-историјским методом и славну традицију генетичко-контактне компаративистике са типолошким истраживањима. У тексту се указује и на оне увиде који су данас, после дубоких преображаја у појмовању књижевности, културе и друштва у протеклих неколико деценија, тешко одрживи. Напоследку се указује на нетачну чињеницу да дело овог аутора нема праве настављаче у садашњем тренутку српске науке о књижевности.

Кључне речи: Драгиша Живковић, књижевна критика, романтизам, историзам, национална књижевност, светска књижевност, биполарне типологије, процес књижевне промене, Јања Костић.

Историја књижевне критике у XX веку не може се приказати као хармоничка слика. Будући да унутар ње царују несклад, несугласице и непрестане размирице, јавила се код критичара и њихових тумача потреба да се објашњавају полазне тачке и касније позиције. Незаобилазно питање у овакавим дискусијама гласи: како књижевна теорија и књижевна критика стварају појмове? Чињеница је да појмови до којих оне долазе не настају искључиво на основу саме књижевне праксе, дакле посматрано изоловано или „аутономно", већ је пре реч о томе да се одређени садржаји књижевности препознају као део ширих структура. Романтизам је појам који то можда најбоље показује: он у књижевној критици има дуго трајање, а његови садржаји су током времена били обесхрабрујуће промењиви, тако да је данас потребна историзација његовог разумевања унутар појединачних или генерацијских књижевнокритичких стремљења и ширих поредака дискурса у чијим оквирима су се она остваривала.

Оправдано је оцењено да Драгиша Живковић (1914–2002) представља прелазну фигуру српске књижевне критике, јер је у свом раду

III 477969

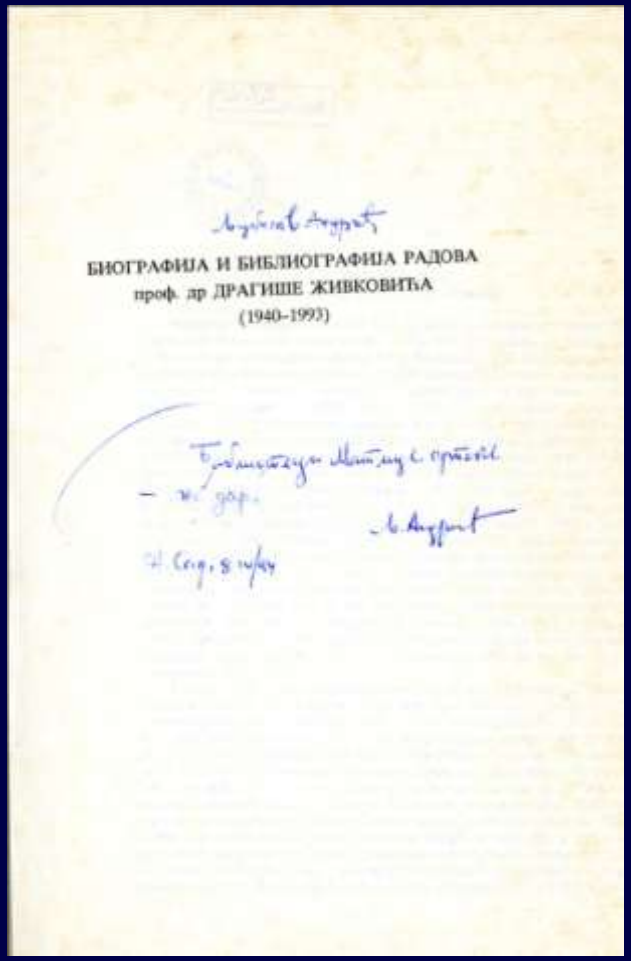

БИОГРАФИЈА И БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА
проф. др ДРАГИШЕ ЖИВКОВИЋА
(1940–1993)

III 409983

Рекли су о Драгиши Живковићу

У запаженим књигама **Европски оквири српске књижевности** *и* **Токови српске књижевности**, *он је српску књижевност 19. века приказао у у општем културном и духовном сазвучју тога доба и ту проналазио њене европске оквире.*

Предраг Палавесатра

Редак је код нас проучавалац књижевности који је, током ове друге половине столећа, као Драгиша Живковић плодотворно деловао у оба кључна домена – у теорији и историји (српске) књижевности.

Новица Петковић

Тек с појавом свих пет књига **Европских оквира српске књижевности** *Драгише Живковића добили смо целовиту основу за компаративну историју наше књижевности.*

Чедомир Мирковић

Оне спадају у оне ретке, а тим значајније књиге, које доносе нова сазнања и подстичу на даља размишљања, а у исто време показују на најлепши начин како се о књижевној материји може писати превасходно књижевно.

Мирослав Пантић

(*о књигама* Европски оквири српске књижевности)

(...) ваља истаћи да је целокупно научно критичко и научно дело Д. Живковића у знаку настојања да се у појавама националне књижевности проучи компаративна димензија и одреди њен значај за развој и вредност у српској књижевности.

Миодраг Радовић

Живковић заправо заснива нашу компаратистику у новом кључу.

Зоран Константиновић

Живковићеви
Европски оквири српске књижевности *су чврсто структурирано научно дело, засновано на стабилним теоријским идејама и јединственом истраживачком методу.*

Радован Вучковић